

Ekonomide yeni atılım yapmak

Ekonomide kriz bekleyenlerin yine hayal kırıklığı yaşamadan bahsetmeye gerek kalmadı çünkü onların kehanetlerinin yanlışlanması alışkanlık haline geldi. Bunların içinde gazeteci yazar türünden olanların pişkinliğine zaten diyecek bir şey yoktur, fakat akademik çevrelerde bulunanların üniversite öğrencilerine iktisat dersi anlattıkları düşünülünce, üzülmemek elde değil.

Geçtiğimiz hafta açıklanan rakamlar ihracattaki artışın yedi aydır kesintisiz sürdüğünü göstermektedir. **Istanbul Sanayi Odası**'nın açıkladığı imalat sanayi verileri ise üretimin öncü sektöründe iyileşmenin devam ettiği yönündedir. Aylar sonra enflasyonda düşme eğiliminin görülmesi de sevindiricidir.

Ekonomideki gidişatın temel göstergelerinden en önemlisi dış ticaret hadleriyle ilgilidir. İhracattaki artışın süreklilik içinde devam etmesi ekonomi açısından önemlidir fakat daha önemlisi ihracattaki artışla birlikte dış ticaret açığının oransal olarak 'azalma eğilimine' girip girmemesi meselesidir. **"Açıklanan rakamlara bakıldığında ekonomide bir anlamda 'temeldeki çatlak' durumunda olan dış ticaret açığının ihracata bağlı bir şekilde artmaya devam ettiğini göstermektedir. Bu bize yeni bir atılım zamanını işaret ettiği kadar ekonomide farklı bir merhaleye geçmek için takip edilmesi gereken yolu da işaret etmektedir. Öncelikle bu yolun üzerindeki taşları ortadan kaldıracak bir yaklaşıma ihtiyaç vardır; bunun için sektörel dış ticaret açıklarını tespit ederek, bu sektörlerin ve bu yapı içindeki ağırlığı olan firmaların dönüşümünü sağlayacak bir reforma öncelik verilmelidir."**

Temeldeki çatlak

Türkiye ekonomisinin 2001 krizinden sonra içine girdiği gelişme dalgası devam ediyor... Küresel krize rağmen ekonomide büyümenin sürekli hale gelmesinden neredeyse kesintisiz bir 15 yıldan bahsedilince ister istemez bunda önemli rol oynayan siyasi istikrardan ve onun kadar önemli olan bu dönem içinde uygulamaya konulan iktisat politikalarının rolünden de bahsetmek gerekir. Esasen siyasette sağlanan istikrarın devam etmesi için ekonomide bunu destek-

leyecek gelişmelerin sağlanması zorunludur ve bu gelişme dalgasının uzun sürmesinin arkasında yatan temel faktörlerden biri de budur.

"Türkiye'de bahsettiğimiz faktörlerin dışında ekonomiyi uzun dönemde taşıyan toplumsal ve ekonomik dinamiklere bulunmaktadır. Harekete geçmiş ekonomilerin dayandığı temeller arasında biri ekonomik değeri toplumsal iki önemli değişim kadrosunun rolünden bahsetmek mümkündür. Ekonomik olanı, birikimin için kaynak yaratan

süreçlerle ilgilidir. Bunlar arasında sektörler arası kaynak transferleri önemlidir ki bunlar arasında tarımdan tarım dışına yapılan aktarımların vazgeçilmez bir yeri bulunmaktadır."

Bunda tarımsal ürün fiyatlarının reel olarak düşme eğiliminde olmasının oynadığı rolden bahsetmek gerekir fakat bu dinamizmin devam etmesi bakımından tarımda birim alandan veya birim yatırımdan elde edilen verimliliğin artması bir başka söyleyişle tarımsal üretimin sektörel olarak tarım dışına aktardığı fazlanın sürekliliğinin artarak sağlanması gerekir. Başlangıçta yani 1970'lerden 1980'lerin sonuna kadar devam eden köylülüğe dayanan ekonomik yapının çözülmesi sürecinde, geleneksel tarım üretiminden transfer edilen fazlanın sınırlarına gelinmiş bulunmaktadır; bunun içindir ki artık tarımsal üretim yapılanmasında köklü bir dönüşüme ihtiyaç bulunmaktadır.

Harekete geçmiş ekonomiyi taşıyan **'toplumsal faktörler'** arasında öncelikle farklılaşmış emek unsurlarından bahsetmek gerekir. Büyüme sürekli hale getiren, üretim unsurlarının bir araya getirilmesinde insan kaynağının zenginliği başlı başına önemli bir olaydır. **"Üretim yapılarının kurulmasında, yatırımların gerçekleştirilmesi ve yönetilmesinde vasıfsız emekten çok farklı nitelikteki emeklere doğru hızlı bir dönüşümün yaşanması ve genç nüfusun bu süreci beslemesi Türkiye ekonomisinin gücünü oluşturan faktörlerden biridir."** Ekonomik büyümeyi taşıyan nüfus, eğitim, meslekleşme, emeğin farklılaşması, işbölümü gibi toplumsal gelişmeler ekonomide birikim sürecini besleyecek olaylardır ki yapılacak reformlara **'birikim modelini'** değiştirecek bir perspektiften bakmak gerekir.

Sanayinin borcu alarm veriyor

Aslı Aydın

İSTANBUL Sanayi Odası'nın hazırladığı ISO 500 anketi, önem-

li sonuçlar ortaya koyuyor. İmalat sanayi 1998'de GSYH içinde yüzde 22,3'lük bir

paya sahipken, bu pay 2016 yılında yüzde 16,7'ye geriledi. Sanayinin borç kamburu arttı. **S13**

Aslı Aydın

asliaydin@15@gmail.com

Sanayinin borcu alarm veriyor

İmalat sanayii 1998'de GSYH içinde yüzde 22,3'lük bir paya sahipken bu pay 2016 yılında yüzde 16,7'ye geriledi. Sanayinin borç kamburu ise giderek arttı

İstanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu -ISO 500- anketi, önemli sonuçlar ortaya koyuyor. Hangi şirketlerin büyüdüğü, kârlılık oranları, büyüdüleri ise nasıl ve hangi kaynakla büyüdüleri önemli veriler... Fakat en önemlisi bu verilerin genel ekonomi içinde yorumlanmasıyla ortaya çıkardığı sonuçlar. Yani kârlılık varsa yatırıma dönüşüyor mu? İstihdama kendi kârlılığı oranında katkı sunuyor mu? Mal yelpazesinde çeşitlilik yaratılabildi mi, yani sadece AR-GE harcamalarının doğru kullanıldığına da ortaya çıkacak mal farklılaşmasını sağlayabilmiş mi? İhracatların artmışsa mal farklılaşılmasına kaynaklı rekabetçilikten dolayı mı artmış?

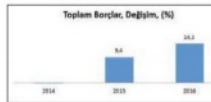
ISO 500'te bu yıl ilk üç sırayı Tüpraş, Ford ve Tofaş aldı. Enerji ve otomotiv şirketlerinin bu yıl da ISO-500 liderliğini kapması çok şaşırtıcı değil elbet. Her üç şirketin de Koç grubuna bağlı olması belki 2016'ya ufak bir farkla diğerlerinden ayrılabilir.

Öncelikle bu anket sonuçlarına, yani ülkenin en büyük 500 sanayi kuruluşunun istatistiklerine, irtifata dayalı bir ekonominin lo-mokotifi olarak adlandırabileceğimiz imalat sanayinin milli gelir içindeki payının giderek düştüğü bir yapının içinden baktığımızı hatırlatmakla başlayalım. İmalat sanayi 1998'de Gayri Safi Yurtiçi Hasıla içinde yüzde 22,3'lük bir paya sahipken bu pay 2016 yılında yüzde 16,7'ye gerilemiş bulunuyor. Durgunluk küresel ekonomide bir türlü atlatılmamışken, Türkiye'nin imalat sanayindeki bu gerileme, sanayileşmiş ülkeler tarafından yeni bir teknoloji atılımı konuşulurken, Türkiye'nin sanayi iddiasını kaybetmesi anlamına geliyor.

Anketin diğer bir verisi, özkaynak kârlılığı oranına baktığımızda 2010 yılından bu yana çok ciddi bir farklılığa rastlanıyor. Diğer

bir ifadeyle birim sermaye başına yaratılan kârlılığa çok ciddi bir sızama yok. 2010 yılı, hatırlanacağı üzere, para bolluğunun olduğu, ABD'nin niceliksel gevşetme (quantitative easing) programları dahilinde küresel aleme para bastığı, dövizin bol-ucuz ve kredilerin bol keseden dağıtıldığı bir yıldır. Grafikten de izleneceği gibi etkisi çok uzun sürmedi, 2015'e geldiğinde kârlılık yüzde 14'lere geriledi. 2016 yılında 2015 seviyesine erişememiş bir kârlılığı göz önünde bulundurduğumuzda, ortada söylendiği gibi çok da ciddi bir artışın yahut kârlılığın olmadığını görüyoruz. Nitekim 2010 yılındaki satış kârlılığı oranının yüzde 7'lerden 2016'da yüzde 6'ya inmesi, bunu ispatlar yönde.

Asıl önemli nokta her yıl olduğu gibi borçlulukta ortaya çıkıyor. Sanayinin borç kamburunun giderek arttığını ortaya koyan borçluluk rasyoları, kısa bir vadede önemli bir finansman sorununa işaret ediyor. Bunun yanı sıra yaratılan kârlılığın da yatırıma ve istihdama değil, bu borç finansmanına gittiğini ortaya koyuyor. Ülke ekonomisinin 'kalkınmama' nedenlerinden birini aslında bu borca dayalı büyüme inadi oluşturuyor. Ekonominin yapısal sorunu kendisini sanayi alanında da gösteriyor. Tüm dünyada borç/özkaynak rasyosu ortalama 70 olarak tanımlanırken, Türkiye'nin bu ortalamayı 2 katının üzerinde geçmesi, büyümeyi de kârlılığı da nitelikli olmaktan çı-

karıyor. Tüketiciler ve şirketler gelirinin büyük bir kısmını borç ödemelerine aktarmaya devam ederken, kalkınmacı bir ekonomiden bahsetmek imkânsızlaşıyor. İşte bu nedenle 'reform' adıyla ortaya konulan her tür politika da ancak 'şişirme' çapında sınırlı kalıyor.

İFF: Türkiye bölgesindeki en kırlan ülke

Geçtiğimiz gün Uluslararası Finans Enstitüsü (İFF) yayımladığı "Yükselen Piyasalar Sermaye Akışları" adlı raporunda, Türkiye'nin küresel bir satış dalgasına karşı en kırlan ülke olduğunu açıkladı. Rapor, kırlan besli olarak adlandırılan Brezilya, Çin, Hindistan, Meksika, Rusya, Güney Afrika ve Türkiye'yi de içeren 30 ülke kapsamında hazırlanmış. 2017 ve 2018 yıllarında yükselen piyasa adıyla anılan finans-sermayesi girişlerine dayalı büyüme ağına takılmış ülkelerin, sıcak paraya kavuşacağı yönünde iyimser bir hava yayıyor. İdiyor etmesine de, Türkiye'yi de "büyüyen cari açığı finans etmek için kısa vadeli sermaye akışlarına ihtiyaç duyması nedeniyle küresel bir satış dalgasına karşı en kırlan bölge ülkesi" olduğunu söylemeyi de atlamıyor. Bu riskin, Türkiye için "olası bir satış dalgasından" öte, bozulan kurumsal yapısı, OHAL.

Şu an Türkiye, yüksek enflasyonuna rağmen yüksek bir faiz verse de eski sıcak para cazibesine bir türlü kavuşamamakta. 2017-2018 yükselen ekonomiler açısından iyimser kabul edilebile, Türkiye açısından aynı iklimin geçerli olmayacağı yönünde güçlü deliller bulunuyor.

süreçle birlikte askiya alınan hukuk sistemi vb. süreçlerle halihazırda yüksek olduğunu ifade etmekte yarar var. Şu an Türkiye, yüksek enflasyonuna rağmen yüksek bir faiz verse de eski sıcak para cazibesine bir türlü kavuşamamakta. Bu eksiklik ise KGF, Varlık Fonu vb araçlarla kredi yönünden temin edilmeye çabalansa da, yine kurtarmaya dönük olan bu mekanizmaların bozulan ekonomiye bir de kamu finansman sıkıntısını ekleyeceği açık. Diğer ifadeyle 2017-2018 yükselen ekonomiler açısından iyimser kabul edilebile, Türkiye açısından aynı iklimin geçerli olmayacağı yönünde güçlü deliller bulunuyor. Bu delillerin, aynı zamanda sanayinin borç yükünü de içerdiklerini, son tahlilde salt borçla yaratılmış bir ivmenin kalıcı olmamakla birlikte, dalga çekildiğinde altından çıkacak tehlikeyi görmekte yarar olduğunu bir kez daha hatırlatalım.

Kocaeli'nin Türkiye ekonomisine katkısı

TÜRKİYE'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu arasında Kocaeli'den 80 firma yer buldu. Kocaeli **Sanayi Odası** (KSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Zeytinoglu, yaptığı yazılı açıklamada, **Istanbul Sanayi Odasınca** (ISO) gerçekleştirilen, "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2016 Araştırması" sonuçlarını değerlendirdi. Kocaeli'nin bu yıl 80 firma ile Türkiye'nin en büyük 500 firması içerisinde yer aldığını aktaran Zeytinoglu, şunları kaydetti: "Her yıl olduğu gibi listenin en başında TÜPRAŞ yer alırken, Ford Otomotiv Sanayi ikinci oldu. Bu yıl ilk on içerisine Hyundai Assan Otomotiv sekizinci olarak girdi. **Istanbul Sanayi Odası**'nın açıkladığı listede, firma merkezlerinin başka illerde olmasından dolayı Kocaelili firma sayısı 32 olarak görünüyor. Merkezleri başka illerde olup, üretimleri ilimizde olan firmaları belirlediğimizde 2016 yılında 80 işletmemizin Türkiye'nin en büyük 500 firması içerisinde yer aldığını görüyoruz. Üretimlerini ilimizde yapan bu firmalar Kocaeli'nin Türkiye ekonomisine gerçek katkısını göstermektedir."

4 YENİ FIRMA GİRDİ

Zeytinoglu, geçen yıl da 500 büyük firma içerisinde 80 Kocaeli firmasının yer aldığını anımsatarak, "2016 yılı listesinde, 2015 yılı listesinde yer alan 6 firmamız yer almıyor. Diğer taraftan 2016 yılı listesine 4 yeni firmamız girdi. İki firmamız ise geçen yıl ikinci 500'den bu yıl ilk 500'e girerek lig atladı. Listede yer alan tüm firmalarımızı kutluyoruz." ifadelerini kullandı. (AA)

Erdal Bahçivan Üst Düzey'de

ARZU

Maliki'nin sunduğu "Üst Düzey" in bu haftaki konuğu **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan** olacak. Yeni açıklanan "500 Büyük Sanayi Kuruluşu" raporunun detaylarını

paylaşacak olan Bahçivan, sanayi kuruluşlarının finansman sıkıntılarını, yatırımlarını ve katma değerli ekonomiye geçişin önemini de anlatacak. **Bloomberg HT 12.30**

**İSTANBUL
SANAYİ ODASI**

**İSTANBUL SANAYİ ODASI
ODAKULE'YE TAŞINIYOR**

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Meşrutiyet Caddesi NO:62 Tepebaşı adresindeki tüm birimlerini Meşrutiyet Caddesi No: 63 Beyoğlu adresinde yer alan **ODAKULE** binasına taşıyacak ve **12 Haziran 2017** tarihinden itibaren de tüm birimleri ile **ODAKULE**'de hizmet vermeye başlayacaktır.

İletişim Bilgileri:

Adres: Meşrutiyet Caddesi No: 63, 34430 Beyoğlu/İSTANBUL

Telefon: (0212) 252 29 00 (Pbx)

Faks: (0212) 249 50 84 - 293 43 98

ISO 500 firmalarının 37'si Ankara'dan

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından 2016 yılı verileriyle oluşturulan Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu listesine Ankara'dan bu yıl 37 firma girmeyi başardı. Ankara Sanayi Odasından (ASO) yapılan yazılı açıklamaya göre, 37 firmanın 29'u özel sektör, 8'i kamu sektörü şirketlerinden oluştu. Geçen yıl 34 Ankara firmasının yer aldığı listeye bu yıl başkentten 2 özel, 1 kamu şirketi daha eklendi. Ankara, İstanbul'un ardından listede en çok firması yer alan ikinci şehir olarak kayıtlara geçti. ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara'nın listede ikinci sırada bulunmasından duyduğu memnuniyeti belirterek, "Başkentin sanayisinden, sanayinin başkentine hedefimiz için önemli bir adım. Listede yer alan tüm firmalarımızı kutluyorum." ifadelerini kullandı. (Ankara, aa)

Bu sanayi mi bizi ilk 10'a taşıyacak?

Istanbul Sanayi Odası'nın neredeyse 50 yıldır yaptığı "500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2016 sonuçlarında çarpıcı rakamlar var.

Sanayi kuruluşları her şeye rağmen satışlarını artırmışlar, kâr etmişler ve Türkiye ekonomisinden daha iyi bir performans göstermişler. Kamu sermayeli şirketler özellerden çok daha parlak kârlılık artışı yakalayıp ortalamayı yukarı çekmişler. Sonuçta, enflasyonun yüzde 8.5 olduğu bir yılda ekonomik ve politik çalkantılara rağmen satışları yüzde 8.8, faaliyet kârını yüzde 18.6 ve dönem kârını yüzde 33.2 artırmak başardılar.

Gerçi sanayiciler borçların bilançodaki payının yüzde 62'ye yükselmesinden yakınıyorlar ama dünya ortalaması da aşağı yukarı bu düzeylerde. Son 10 yılda borçların payının 17 puan artmış olmasına rağmen uluslararası standartlardan ya da gelişmiş ülkeler ortalamalarından kopmuş değiliz.

Ar-Ge harcaması azaldı

Asıl dert etmemiz gereken kopuş araştırma-geliştirme harcamalarında yaşanmış. Sanayi şirketleri satışları ve kârlarını artırmışlar artırımına ama Ar-Ge'ye daha az para harcamışlar. 2016 yılında 500 büyük sanayi kuruluşunun Ar-Ge harcamaları bir önceki yıla göre yüzde 16.3 azalmış. Oysa 2016'nın ana konusu "Sanayi 4.0"ı'dı. Yıl boyunca her fırsatta Sanayi 4.0'ın emdelerini ve yüksek

Servet Yıldırım

EKONOMİNİN HALERİ

teknoloji yoğunluğu üretimin gerekliliğini konuşmuştu. Sanayi 4.0'ı ağızına almayan sanayici neredeyse kalmamış, kalanlar da fena halde ayıplanır olmuştu.

Tablo iç açıcı değil. Harcama azaldığı gibi Ar-Ge yapan şirket sayısı da azalmış. Yarattılan katma değerde düşük ve orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayinin payı yüzde 76.7. Orta-yüksek teknoloji yüzde 19,5 ve yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise yüzde 3,7. İlk 500'teki 474 imalat sanayii firmasından 341'i düşük ve orta-düşük teknoloji sanayilerde faaliyet gösteriyor. Yüksek teknoloji firma sayısı sadece 12. Bu yapı mı bizi dünyanın en büyük 10 ekonomisinin arasına sokacak? Bu yapı iyileşmezse bırakın ilk 10'a girmeyi mevcut yerimizi bile kaybedebiliriz. Türk sanayii 10-15 yıl içinde şu anda zaten zorlandığı Asyalı rakipleri karşısında iyice rekabet edemez hale gelebilir.

Bu tabloyu değiştirmek için ne yapmalı? Görünen o ki sanayicilere bırakırsanız bu gidici çok fazla değişmeyecek, görev ekonomi yönetimine düşüyor. Süratle atılacak adımlar, uygun makro politikalar, hedefe odaklanmış teşvikler ve yönlendirmelerle firmaların değişime zorlamak gerekiyor. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**'ın dediği gibi: "Türkiye ekonomisinin yeniden ve katma değeri daha yüksek bir üretim ekonomisine dönmesi gerekmektedir. 2015 yılında olduğu gibi geçen yıl da bu alandaki karnemizi iyileştiremedik."

Milliyet

8 SORUDA KATAR MESELESİ KRİZDEN ÇIKARILACAK DERS

1- Ne oldu?

Bu ilk kriz değil. 1970'lerde de sınır anlaşmazlıkları yaşandı. Bundan önce de Katar ve Suudi Arabistan büyükelçilerini geri çekme düzeyinde karşı karşıya geldiler. Ancak bu defa biraz daha ileri gittiler. Suudi Arabistan Katar ile sınırını kapattı, ilişkisini kesti. Mısır, BAE, Bahreyn ve Yemen de S.Arabistan'ın başlattığı hareketi destekledi. Katarlıların 2 hafta içinde ülkelerini terk etmelerini istedi. Havayolu şirketleri Katar'a uçuşları durdurdu.

2- Neden oldu?

Görünürdeki ana neden Suudi Arabistan liderliğindeki Sünni blokun bir numaralı düşman olarak gördüğü İran. Katar'ın İran'a karşı yumuşak yaklaşımı, Filistin'de Hamas'ı ve Mısır'da Müslüman Kardeşler'i desteklemesi hep sorun oldu. Arka plandaki neden ise enerji. Bir zamanlar Körfez'in en yoksul ülkesi olan Katar bugün 100.000 dolar civarındaki kişi başı geliriyle dünyanın en zengin ülkesi. Hepsini doğal gaz sayesinde. Petrol ilk defa 1939 yılında bulundu ancak Katar'ın asıl kaderini değiştiren 1997'de başladığı gaz satışları oldu. Sahip olduğu 25 trilyon metreküplük rezervle dünyanın 3'üncü büyüğü. Sivilleştirilmiş doğal gaz satışında ise dünyanın en büyüğü. Petrol fiyatlarının 50 dolar civarına takılıp kalması Suudi Arabistan ve Katar gibi büyük ölçüde enerji ihracatına bağlı ekonomileri zorluyor.

3- Kim kiminle beraber hareket ediyor?

Katar bölgedeki ABD merkez komutanlığına ev sahipliği yapıyor. Yani Washington ile aramızın teorik olarak iyi olması gerekir. ABD'nin şu ana kadarki "resmi" tepkisi "tarafaların diyalog yoluyla soruna çözüm bulması" türünden ortaya yapılmış sıradan bir açıklama. Trump'ın yaptığı açıklamalar ise Katar'ı hedef alıyor. ABD ile kısa bir süre önce yüzlerce milyar dolarlık işbirliği anlaşmaları imzalayan Suudilerin ABD'den habersiz Katar operasyonunu

başlattıklarına inanmak çok zor. Katar'a şu ana kadar destek açıklaması sadece İran'dan geldi. Rusya izlediğini söyledi ama gerilim de kendisi için fırsat gördüğü ortada. Libya gibi diğer Arap ülkeleri Suudilerden yana tavır koydu. İngiltere seçim ve Brexit derdinde. İsrail uzak duruyor ama gelişmelerden memnun olduğunu tahmin etmek zor değil. AB'nin ne düşündüğü ise kimsenin umurunda değil.

4- Türkiye'nin konumu nedir?

Krizden en fazla rahatsız olan ülke belki de Türkiye. Katar ile ilişkiler son dönemde hem ekonomik hem de diplomatik olarak hızlı bir gelişme içinde. Türkiye 2016'da Katar'a 439 milyon dolarlık ihracat, 271 milyon dolarlık ithalat yaptı. Yani ticaret fazlası verdi. Katar'a yapılan ihracat toplam ihracatımızda yüzde 0,3 ile çok düşük bir pay tutuyor. Ancak asıl ivme Katar sermayesinin Türkiye'deki yatırımlarında. Son yıllarda bankacılık, sanayi, medya, gıda, perakende ve gayrimenkul gibi alanlarda Katarlıların Türkiye'de önemli satın almaları oldu. Katar Türk taahhüt sektörü için de önemli bir pazar. Son dönemde Katarlıların özellikle Karadeniz şehirlerinde gayrimenkul aldıklarını görmüştük. Bu eğilim kriz nedeniyle artabilir. Katar'dan kaçmak isteyen Katarlılar için Türkiye aklı gelen birkaç adresten biri. Komşu ülkelerin ambargosu nedeniyle Katar daha önce bunlardan aldığı yaş sebze-meyve, su ve gıda ithalatını Türkiye'den sağlamak durumunda kalabilir.

5- Kriz nasıl sonuçlanabilir?

El Sani ailesinin böylesi güçlü bir blokun karşısında durması çok zor görünüyor. Katar, İran ile ilişkisinde geri adım atabilir mi? ABD'nin terörist olarak nitelendirdiği Hamas gibi gruplara desteğini çekmek zorunda kalır mı? Olabilir. Burası Ortadoğu; her an her şey olabilir. Ama sonuçta ailenin asıl kaderini şu ana kadar çok renk vermeyen ancak Katar'a "ayar çekmek" istediği konuşulan ABD'nin tavır belirleyecektir.

6- Olası sonuçlar Türkiye'yi nasıl etkiler?

Türkiye son birkaç yılda mevcut Katar yönetimiyle yakın ilişkiler kurdu. Ekonomik ilişkiler de artan bir ivmede. Yönetimin değişmesi halinde en fazla kayba uğrayacak ülkelerden biri Türkiye olacaktır. Ancak El Sani'nin kontrolündeki bir Katar bu gerginlik sırasında ve sonrasında Türkiye'ye ekonomik ve diplomatik olarak daha fazla yaklaşacaktır. Türkiye için kritik konu Suudi bloğundaki ülkelerle ilişkileri Katar yakınlığı nedeniyle bozmadan götürülebilir. Avrupa ile ilişkilerin limonu olduğu bir dönemde Körfez pazarını kaybetmek baş ağrıttıcı olabilir.

7- Krizin dünya ekonomisine etkileri ne olacak?

Katar'ın muazzam hidrokarbon rezervleri var. Enerji zengini bir ülke. Krizin patlamasıyla petrol fiyatları önce hızla arttı ancak sonra geriledi. Dünyadaki enerji arz fazlası, ABD'nin enerji üretimini artırmaması ve OPEC'in kriz nedeniyle daha fazla üretim kısıntısına gitme imkânının azalması fiyatları aşağı çekiyor. Krizin Katar borsası dışında çok belligin bir piyasa etkisi yok. Büyüdü, petrol ve gaz üretimini durduracak bölgesel bir silahlı çatışmaya dönüşmedikçe piyasa etkisi ihmal edilebilir düzeyde kalacaktır.

8- Çıkarılacak ders nedir?

Bu krizle Ortadoğu'daki anlık dengeseler güvenmemek gerektiğini hatırladık. Bu dengelere bakıp hesap yapmak çok zor. Bu durum geçmişte de böyleydi. Katar krizi gösteriyor ki bugün de böyle. Ortadoğu'da her an her şey olabilir. Kimin kiminle aynı taraf olduğunu hiçbir önemi yok. Irak'ta Saddam Suudi desteğiyle İran'a saldırmıştı, sonu Suudilerin desteğiyle oldu. Suriye örneğinde de olduğu gibi taraflar bir anda değişebiliyor. Bu krizler bize Atatürk'ün çizdiği dış politika çerçevesinin ne kadar doğru olduğunu göstermiyor mu?

ÜST DÜZEY

İstanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçivan** Üst Düzey'de...
Üst Düzey'in bu haftaki konuğu **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan** oluyor. Yeni açıklanan "500 Büyük Sanayi Kuruluşu" raporunun detaylarını paylaşacak olan Bahçivan, sanayi kuruluşlarının finansman sıkıntılarını, yatırımlarını ve katma değerli ekonomiye geçişin önemini de anlatıyor.

Arzu Maliki'nin sunumuyla Üst Düzey bugün saat 12.30'da kazananların kanalı Bloomberg HT'de.

ISO 500 firmalarının 37'si Ankara'dan

I STANBUL Sanayi Odası (ISO) tarafından 2016 yılı verileriyle hazırlanan Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu listesine Ankara'dan bu yıl 37 firma girmeyi başardı. Bu şirketlerin 29'u özel sektör, 8'i kamu sektörüne ait. Geçen yıl 34 Ankara firmasının yer aldığı listeye bu yıl başkentten 2 özel, 1 kamu şirketi daha eklendi. Ankara, İstanbul'un ardından listede en çok firması yer alan ikinci şehir olarak kayıtlara geçti. ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara'nın listede ikinci sırada bulunmasından memnuniyet duyduğunu söyledi. Özdebir, listedeki ASO üyelerinin, Ankara'nın yüksek teknoloji üretme kapasitesini de net bir biçimde gösterdiğine dikkati çekti.

MTM, Mayıs ayının ekonomi başlıklarını açıkladı

MAYIS AYINDA dolar konuşuldu

MTM'nin, Ekonomi Gazetecileri Derneği için yaptığı araştırmada, Mayıs ayının ekonomi başlıkları belirlendi. Rapora göre ihracat, vergi ve büyüme, listenin üst sıralarında yer alan diğer ana başlıklardı

MAYIS AYINDA EN ÇOK KONUŞULAN STK'LAR					
No	Kurum / Kuruluşlar	Yazılı Basın	Görsel Basın	İnternet Medyası	Toplam
1	TOBB Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	3.910	447	11.731	16.088
2	KOSGEB	2.670	97	7.025	9.792
3	SPK Sermaye Piyasası Kurulu	303	101	8.241	8.645
4	TİM Türkiye İhracatçılar Meclisi	1.158	130	3.423	4.711
5	TÜSİAD Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği	896	484	3.279	4.649
6	MÜSİAD Müstakil Sanayiciler ve İşadamları Derneği	1.279	40	3.267	4.586
7	TURSAB Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği	800	76	3.387	4.263
8	ATO Ankara Ticaret Odası	1.017	17	2.701	3.735
9	TZOB Türkiye Ziraat Odaları Birliği	1.491	98	2.085	3.674
10	BDDK Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	644	176	2.839	3.659
11	TMSF Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	356	84	2.728	3.168
12	ASO Ankara Sanayi Odası	311	5	2.701	3.017
13	BTSO Bursa Ticaret ve Sanayi Odası	814	28	2.007	2.849
14	TESK Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu	1.050	46	1.709	2.805
15	ATSO Antalya Ticaret ve Sanayi Odası	621	10	1.654	2.285
16	İTO İstanbul Ticaret Odası	274	63	987	1.324
17	TÜMSİAD Tüm Sanayici Ve İş Adamları Derneği	435	18	870	1.323
18	TBB Türkiye Bankalar Birliği	264	38	986	1.288
19	TÜRKONFED Türk Girişim Ve İş Dünyası Konfederasyonu	265	24	709	998
20	İSO İstanbul Sanayi Odası	212	27	679	918
21	İZTO İzmir Ticaret Odası	237	2	586	825
22	ASKON Anadolu Aslanları İşadamları Derneği	211	2	294	507
23	TUGİAD Türkiye Genç İş Adamları Derneği	93	1	176	270
24	TUGİSİ Türkiye Genç İş Adamları Konfederasyonu	86	1	150	237

Yazılı, MTM Medya Takip Merkezi'nin Mayıs 2017'de 14 bini aşkın gazete, dergi, TV kanalı ve internet medyasında yaptığı haber tabanlı sonuçlarından derlenmiştir.

MAYIS AYINDA EKONOMİDE ÖNE ÇIKAN KONU BAŞLIKLARI					
No	Konu Başlıkları	Yazılı Basın	TV	İnternet Medyası	Toplam
1	Dolar Kuru	21.580	1.762	114.509	137.851
2	İhracat	16.802	2.152	52.013	70.967
3	Vergi	13.901	2.275	49.169	65.345
4	Büyüme	8.020	1.789	25.756	35.565
5	Faiz	3.920	1.857	25.932	31.709
6	İstihdam	6.863	840	22.479	30.182
7	Enflasyon	4.207	1.940	21.092	27.239
8	İthalat	5.431	986	19.757	26.174
9	Borsa İstanbul	1.191	1.254	21.915	24.360
10	İşsizlik	5.057	1.482	17.285	23.824
11	Altın	2.783	1.145	17.807	21.735
12	T.C. Merkez Bankası	1.986	941	17.288	20.215
13	FED Amerika Merkez Bankası	600	1.046	13.579	15.225
14	Kıdem Tazminatı	2.289	1.137	7.693	11.119
15	Turizm	3.454	375	5.917	9.746
16	Türk Lirası	1.385	734	7.308	9.427
17	Asgari Ücret	2.490	323	6.416	9.229
18	Özel Tüketim Vergisi (OTV)	714	165	1.868	2.747
19	Bireysel Emeklilik Sistemi (BES)	489	112	1.858	2.459
20	IMF- Dünya Bankası	479	87	1.881	2.447

Yazılı, MTM Medya Takip Merkezi'nin Mayıs 2017'de 14 bini aşkın gazete, dergi, TV kanalı ve internet medyasında yaptığı haber tabanlı sonuçlarından derlenmiştir.

MAYIS AYINDA EN ÇOK KONUŞULAN STK BAŞKANLARI					
No	STK Başkanları	Yazılı Basın	TV	İnternet Medyası	Toplam
1	Rifat Hisarcıklıoğlu	949	137	3.042	4.128
2	Şemsi Bayraktar	1117	60	1.410	2.587
3	Bendevidi Palandöken	885	17	1.409	2.311
4	Mehmet Büyükekçi	437	47	1.455	1.939
5	Erol Bilecik	331	129	1.111	1.571
6	Gürsel Baran	428	7	1.119	1.554
7	Nurettin Özdebir	256	1	971	1.228
8	İbrahim Burak	246	6	929	1.181
9	Rızanur Meral	78	100	993	1.171
10	Davut Çetin	288	4	679	971

Yazılı, MTM Medya Takip Merkezi'nin Mayıs 2017'de 4 bini aşkın gazete, dergi, TV kanalı ve 10 bini aşkın internet medyasında yaptığı haber tabanlı sonuçlarından derlenmiştir.

MAYIS AYINDA EKONOMİDE EN ÇOK KONUŞULAN BAKANLAR					
No	Bakanlar	Yazılı Basın	TV	İnternet Medyası	Toplam
1	Nihat Zeybekçi	1.310	452	7.147	8.949
2	Naci Ağbal	1.661	249	6.148	8.058
3	Mehmet Şimşek	1.304	423	5.121	6.848
4	Lutfi Elvan	370	49	1.551	1.970

Yazılı, MTM Medya Takip Merkezi'nin Mayıs 2017'de 14 bini aşkın gazete, dergi, TV kanalı ve internet medyasında yaptığı haber tabanlı sonuçlarından derlenmiştir.

Ekonomi Gazetecileri Derneği için yapılan araştırmada, Mayıs ayının ekonomi başlıkları belirlendi. Referandum seçim sonuçlarının piyasalara nasıl etki edeceği merak konusu olurken, Bakan Mehmet Şimşek, mali piyasaların normale döndüğüne yönelik piyasaların rahatlatılacak açıklamalarda bulundu. Dolar kuru, ekonomi gündemini meşgul eden konuların başında geldi. MTM'nin raporuna göre ihracat, vergi ve büyüme, listenin üst sıralarında yer alan diğer ana başlıklardı.

Hükümet yatırım ve istihdamın önünü açabilmek için önemli adımlar atıyor. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi'nin yaptığı açıklamada, proje bazlı teşvik kapsamında yatırım tutarının 2 katına kadar vergi indirimi, 10 yıla kadar ise kurumlar vergisi istisnası getiriliyor.

Piyasaların gündeminden düşmeyen bir diğer konu ise ithalat ve ihracat rakamlarıydı. Mayıs ayında ihracat rakamları yüzde 9,5 artarken ithalat ise yüzde 21,4 artış gösterdi.

Sigortacılıkta 'faizsiz' dönemle ilgili önemli açıklamalarda bulunan Mehmet Şimşek, faiz hassasiyeti nedeniyle geleneksel sigortalara yönelik mesafeli yaklaşan vatandaşlara yönelik 'katılım sigortacılığı' finans sistemine kazandırmak için çalışmalar başlattı.

MTM'nin Mayıs ayı raporunda, 'Dolar kuru' 137 bin 851 haberle listenin ilk sırasında yer alırken, 'İhracat' 70 bin 967 adet haberle listenin ikinci sırasında yer aldı. Listenin üçüncü sırasında 'Vergi' 65 bin 345 habere konu olurken; 'Büyüme' 35 bin 565 haberle dördüncü, 'Faiz' 31 bin 709 haberle listenin beşinci sırasında yer aldı.

Mali piyasalar normale döndü

Bakan Mehmet Şimşek, referandum sonrası mali piyasaların normale döndüğünü açıklarken, piyasaların referandumdan 'evet' sonucunu çıkmasını beklediği için bu durumun normal olarak algılandığını kaydetti. Türkiye'nin kredi risk priminin düştüğünü belirterek TL/dolar kurunda ise bir istikrar sağlandığını söyledi.

Mayıs ayı verilerine göre, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi 8 bin 949 haberle listenin zirvesinde yer aldı. Maliye Bakanı Naci Ağbal, 8 bin 58 haberle ikinci sırada bulunurken, Mehmet Şimşek 6 bin 848 haberle üçüncü, Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan bin 970 haberle dördüncü sırada yer aldılar.

TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu, zirvede yer almaya devam etti.

TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu, 4 bin 128 haberle STK Başkanları listesinin ilk sırasında yer aldı. Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, 2 bin 587 haberle ikinci, TESK Genel Başkanı Bendevidi Palandöken 2 bin 311 haberle üçüncü sırada bulundu.

TOBB, Mayıs ayında ilk sırada

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) 16 bini aşkın haberle listenin bu ay zirve ismiydi. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), 9 bin 792 haberle ikinci, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) 8 bin 645 haberle listenin üçüncü sırasında yer aldılar.